

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 124/09-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. apríla 2009 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti M., s. r. o., B., zastúpenej advokátom JUDr. S. C., Advokátska kancelária, B., vo veci namietaného porušenia čl. 12 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, porušenia základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Košiciach vydaným 13. augusta 2008 v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Co 44/2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti M., s. r. o., o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. novembra 2008 doručená sťažnosť spoločnosti M., s. r. o., B. (ďalej len „sťažovateľ“), v ktorej namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj porušenie zákazu spôsobenia ujmy pre uplatňovanie základných práv a slobôd podľa

čl. 12 ods. 4 ústavy uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 2 Co 44/2008-84 z 13. augusta 2008.

Ako vyplýva zo sťažnosti a z jej príloh, sťažovateľ bol nastupujúcim navrhovateľom v konaní Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) o zaplatenie splátok za predmet nájmu, ktoré si navrhovateľ uplatňoval na základe inominátnej zmluvy s prvkami zmluvy o nájme a kúpnej zmluvy. V tomto konaní okresný súd uznesením z 24. júla 2006 pripustil zámenu účastníka konania z pôvodného navrhovateľa na sťažovateľa. Pôvodný navrhovateľ bol v konaní zastúpený právnym zástupcom. V sťažnosti sa uvádza, že v oznámení o zmene účastníka na strane pôvodného navrhovateľa doručenom okresnému súdu *„bolo výslovne uvedené, že plnomocenstvo udelené pôvodným navrhovateľom právnemu zástupcovi, nebolo sťažovateľom tomuto právnemu zástupcovi opätovne udelené na zastupovanie“*.

Okresný súd vydal 26. septembra 2007 rozsudok č. k. 38 C 50/2006-61, v ktorom vo výroku o trovách konania rozhodol tak, že sťažovateľovi ako navrhovateľovi priznal náhradu trov konania pozostávajúcu zo zaplateného súdneho poplatku.

Rozsudok okresného súdu vo výroku o trovách napadol sťažovateľ odvolaním. Rozhodnutie súdu prvého stupňa podľa neho vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci v otázke trov konania. Sťažovateľ v odvolaní navrhol zmeniť rozsudok v napadnutej časti tak, aby mu bola priznaná i náhrada trov právneho zastúpenia. Odvolanie odôvodnil tým, že v otázke náhrady trov konania vzniknutých v dôsledku právneho zastúpenia pôvodného navrhovateľa vychádzal súd z nesprávneho právneho posúdenia veci. V priebehu prvostupňového konania došlo na základe zmluvy o postúpení pohľadávky k singulárnej sukcesii. Singulárna sukcesia *„v dôsledku ktorej dochádza k zmenám na strane účastníkov konania, je procesným nástupníctvom, pri ktorom právny nástupca vstupuje do všetkých procesných práv a povinností právneho predchodcu, ktorého predchádzajúce úkony so zákonom zaväzujú aj nástupcu, t. j. v plnom rozsahu aj do procesného práva na náhradu trov konania“*. Prvostupňový súd sa však v odôvodnení rozsudku s otázkou náhrady trov právneho zastúpenia pôvodného žalobcu nijako nevysporiadal.

Krajský súd potvrdil rozsudok okresného súdu v časti napadnutej odvolaním sťažovateľa, teda vo výroku o trovách. V odôvodnení rozhodnutia krajský súd uviedol, že bolo „*povinnosťou súdu prvého stupňa v rozhodnutí, ktorým rozhodol o pripustení zámeny účastníkov, rozhodnúť aj o trovách vystupujúceho účastníka. Nie je možné o nich rozhodovať v konečnom rozhodnutí, pretože v priebehu ďalšieho konania pôvodný žalobca už nebol účastníkom konania.*“. Pokiaľ v uznesení, ktorým došlo k pripusteniu zámeny účastníkov, súd prvého stupňa nerozhodol o trovách pôvodného žalobcu podľa § 166 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“), pôvodný žalobca mal v zákonnej lehote právo podať návrh na rozhodnutie o trovách konania. Vzhľadom na to, že „*takýto návrh podaný nebol a súd prvého stupňa svoje uznesenie v zákonom určenej lehote nedoplnil bez návrhu, v tomto štádiu konania už nebolo možné rozhodovať o trovách pôvodného žalobcu z dôvodu uplynutia zákonnej lehoty*“. V konečnom rozhodnutí vo veci samej teda nebolo potrebné rozhodovať o trovách pôvodného žalobcu. Okrem toho, trovy právneho zastúpenia, priznania ktorých sa sťažovateľ domáhal, nemohli byť predmetom postúpenia pohľadávky, lebo v čase postúpenia pohľadávky ešte pôvodnému žalobcovi priznané neboli a „*postúpiť možno iba existujúcu pohľadávku*“.

Podľa názoru sťažovateľa je právne irelevantné, že nebol v konaní zastúpený advokátom, pretože pripustením zmeny účastníka vstúpil do všetkých procesných práv predchodcu, t. j. aj do práva na náhradu trov právneho zastúpenia. Sťažovateľ tiež považuje za právne nevýznamnú skutočnosť, že úkony právnej pomoci, za ktoré žiadal pôvodný navrhovateľ priznať náhradu voči odporcovi, vznikli ešte pred jeho vstupom do konania. Argumentuje tým, že „*pohľadávka, ktorá je predmetom konania, bola postúpená so všetkými vedľajšími právami s ňou spojenými, t. j. navrhovateľ je v tomto konaní nositeľom okrem iného aj práva na náhradu trov konania, ktoré vznikli jeho právnomu predchodcovi. Náhrada trov konania patrí vždy účastníkovi, ktorým bol v čase vydania rozsudku navrhovateľ.*“. Na základe uvedeného sťažovateľ tvrdí, že krajský súd svojím konaním porušil princíp spravodlivého procesu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj zákaz spôsobenia ujmy pre uplatňovanie svojich základných práv a slobôd podľa čl. 12 ods. 4 ústavy.

V závere sťažnosti sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po predbežnom prerokovaní v predmetnej veci takto rozhodol:

„Sťažnosti sa vyhovuje.

Základné právo sťažovateľa bolo podľa čl. 12 ods. 4 a čl. 46 ods. 1 Ústavy, ako aj jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru porušené tým, že Krajský súd v Košiciach, Uznesením sp. zn.: 2Co/44/2008 zo dňa 13.08.2008 potvrdil Uznesenie Okresného súdu v Košiciach I. č.k. 38C/50/2006 zo dňa 26.09.2007.

Uznesenie Krajského súdu v Košiciach, sp. zn.: 2Co/44/2008 zo dňa 13.08.2008 sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Košiciach, na ďalšie konanie, v ktorom bude krajský súd viazaný právnym názorom ústavného súdu (§56ods. 6 Zákona o ústavnom súde).“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene,

môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej o zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť pri jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). Teda úloha ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu nespočíva v tom, aby určil, či preskúmanie veci predloženej navrhovateľom odhalí existenciu porušenia niektorého z práv a slobôd zaručených ústavou, ale spočíva len v tom, aby určil, či toto preskúmanie vylúči akúkoľvek možnosť existencie takéhoto porušenia. Ústavný súd teda môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenej pochybnosti javí ako neopodstatnený (I. ÚS 4/00).

Dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť je absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Ústavný súd je podľa svojej ustálenej judikatúry oprávnený skutkové a právne závery všeobecných súdov kontrolovať z hľadiska ich ústavnej konformity iba vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (obdobne napr. I. ÚS 13/00, III. ÚS 151/05, III. ÚS 344/06).

Podľa čl. 12 ods. 4 ústavy nikomu nesmie byť spôsobená ujma na právach pre to, že uplatňuje svoje práva a slobody.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Sťažovateľ vidí porušenie týchto svojich práv v tom, že krajský súd potvrdil rozsudok prvostupňového súdu v časti výroku o trovách konania a nepriznal mu právo na náhradu nákladov právneho zastúpenia, ktoré vznikli v prvostupňovom konaní jeho právneho predchodcovi na strane navrhovateľa. Sťažovateľ je totiž toho názoru, že trovy právneho zastúpenia, ktoré v konaní vznikli pôvodnému navrhovateľovi, sú príslušenstvom pohľadávky, ktorá bola naňho zmluvne postúpená, preto mu súdnym rozhodnutím mala byť priznaná náhrada týchto trov voči odporcovi na základe plného úspechu vo veci. Skutočnosť, že k trovám právneho zastúpenia, ktorých náhradu si uplatňuje, došlo pred jeho vstupom do konania, považuje za právne irelevantnú.

Pre rozhodnutie ústavného súdu o petite predloženej sťažnosti bolo v dôsledku okolností prípadu nevyhnutné zamerať pozornosť na ústavnú konformitu právnych názorov i na nich nadväzujúceho rozhodnutia okresného súdu. Ak by totiž tieto signalizovali možnosť porušenia sťažovateľom označených základných práv a krajský súd by takéto porušenie v rámci odvolacej fázy konania nenapravil, založilo by to právomoc ústavného súdu na prijatie predloženej sťažnosti na ďalšie konanie.

Podľa názoru ústavného súdu rozhodnutie okresného súdu i právne závery, z ktorých toto rozhodnutie vychádza, nenaznačujú žiadnu možnosť porušenia práv sťažovateľa charakterizujúcich ústavne relevantnú kvalitu základného práva na súdnu ochranu. Ústavný súd bez ambície preskúmavať právne závery konajúceho súdu dospel k názoru, že okresný súd bol povinný rozhodnúť o trovách pôvodného navrhovateľa v rozhodnutí, ktorým pripustil zmenu účastníkov konania, pretože týmto rozhodnutím sa konanie pre pôvodného navrhovateľa končí. Tým, že tak neurobil, však nebolo porušené

právo sťažovateľa na náhradu trov konania. Tieto trovy nemôžu byť súčasťou postúpenej pohľadávky, pretože v čase postúpenia pohľadávky ešte pôvodnému navrhovateľovi neboli priznané.

Podľa § 149 ods. 1 OSP ak advokát zastupoval účastníka, ktorému bola prisúdená náhrada trov konania, je ten, ktorému bola uložená náhrada týchto trov, povinný zaplatiť ju advokátovi. Sťažovateľ však v konaní nebol zastúpený právnym zástupcom, jeho nárok na náhradu trov právneho zastúpenia je teda nedôvodný. Vzhľadom na to nebol naplnený odvolací dôvod, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci.

Ústavný súd konštatuje, že napadnuté rozhodnutie krajského súdu nie je arbitrárne ani zjavne neodôvodnené. Krajský súd riadne preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu, vysporiadal sa s tvrdeným dôvodom odvolania a vec správne právne posúdil. Rozhodnutím krajského súdu tak v žiadnom prípade nemohlo byť porušené právo sťažovateľa na spravodlivý súdny proces. S prihliadnutím na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, ako aj s poukazom na to, že obsahom základného práva na súdnu ochranu (ako aj práva na spravodlivé súdne konanie) nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, II. ÚS 229/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ústavný súd sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa ústavný súd už nezaoberal ďalšími požiadavkami formulovanými sťažovateľom v petite sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. apríla 2009